

مدیریت ورزشی - بهار ۱۳۹۹  
دوره ۱۲، شماره ۱، ص: ۲۲۲ - ۲۰۱  
تاریخ دریافت: ۹۶ / ۱۰ / ۲۳  
تاریخ پذیرش: ۹۸ / ۰۴ / ۰۴

## تحلیل عاملی مؤلفه‌های الزام اجرایی قبل از خصوصی سازی ورزش در ایران

مجتبی احمدی<sup>۱</sup> - محمدعلی نوده‌ی<sup>۲\*</sup>

۱. استادیار، گروه تربیت بدنی، واحد بندرگز، دانشگاه آزاد اسلامی، بندرگز، ایران ۲. استادیار، گروه تربیت بدنی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران

### چکیده

هدف از تحقیق حاضر تحلیل عاملی مؤلفه‌های الزام اجرایی قبل از خصوصی سازی ورزش بود. روش تحقیق آمیخته اکتشافی بود. جامعه آماری استادان مدیریت ورزشی (۳۴۵ نفر) و متخصصان حوزه خصوصی سازی ورزش (۳۵ نفر) و در مجموع (۳۸۰ نفر) و نمونه‌های تحقیق ۱۹۸ نفر بودند. ابزار تحقیق مصاحبه نیمه ساختاریافته و پرسشنامه محقق ساخته بود. روایی صوری و محتوایی پرسشنامه توسط ۱۲ نفر از استادان تأیید شد. پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ  $\alpha = 0.79$  به دست آمد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش آمار توصیفی (فراوانی، میانگین و...) و استنباطی (تحلیل عاملی تأییدی و اکتشافی) استفاده شد. کلیه تجزیه و تحلیل‌ها با استفاده از نرم افزارهای آماری لیزرل 8.8 و Spss 20 در سطح معناداری ( $\alpha = 0.05$ ) انجام گرفت. کل واریانس تبیین شده نشان داد گویه‌های تحقیق ۶ عامل را تشکیل می‌دهند و این عامل‌ها در حدود ۶۷/۹۴۵ درصد واریانس را تبیین می‌کند. یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که شش مؤلفه الزام اجرایی قبل از خصوصی سازی ورزش شناسایی شد که براساس بار عاملی به ترتیب شامل به روز کردن طرح جامع ورزش (۰/۹۲)، توانمندسازی بخش خصوصی (۰/۸۸)، نیروی انسانی توانمند (۰/۸۷)، نظارت و کنترل (۰/۸۵)، تشکیلات و ساختار (۰/۸۱) و خدمات (۰/۷۹) بود. با توجه به این نتایج می‌توان گفت که مسئولان ورزش کشور می‌بایست قبل از واگذاری ورزش به بخش خصوصی باید به مؤلفه‌های الزام اجرایی توجه داشته باشند تا فرایند خصوصی سازی بتواند با شرایط مطلوبی انجام گیرد.

### واژه‌های کلیدی

الزامات اجرایی، اولویت‌بندی، تحلیل عاملی، خصوصی سازی ورزش.

### مقدمه

خصوصی‌سازی به مجموعه‌ای از اقداماتی گفته می‌شود که در قالب آن، در سطوح و زمینه‌های گوناگون، کنترل، مالکیت و مدیریت از دست بخش دولتی خارج و به دست بخش خصوصی سپرده می‌شود و تصمیم‌گیری از عوامل دولتی به بخش خصوصی منتقل شده و به‌عنوان راهکاری جهت افزایش کارایی اقتصادی و کاهش هزینه‌های دولتی قلمداد می‌شود که در آن دولت با هدف افزایش کارایی به واگذاری بخشی از فعالیت‌ها یا بنگاه‌های تحت مالکیت خود، به بخش خصوصی اقدام می‌کند (۱). در واقع خصوصی‌سازی فرایندی اجرایی، مالی و حقوقی است که دولت‌ها در بسیاری از کشورهای جهان برای انجام اصلاحات در اقتصاد و نظام اداری کشور به‌اجرا درمی‌آورند. خصوصی‌سازی حاکی از تغییر در تعادل بین حکومت بازار، به نفع بازار و وسیله‌ای برای افزایش کارایی عرضه و تقاضا و بازار در شرایط رقابتی موجب به‌کارگیری بیشتر عوامل تولید، افزایش کارایی عوامل و در نتیجه تولید بیشتر و متنوع‌تر کالاها و خدمات و کاهش قیمت‌ها خواهد شد (۲). به تعبیری، خصوصی‌سازی فرایندی است که براساس آن استراتژی‌های بخش خصوصی تعیین می‌شوند و توسعه می‌یابند. این استراتژی‌ها با حذف موانع اداری و حقوقی در انجام فعالیت‌های اقتصادی بخش خصوصی صورت می‌گیرد. به بیان دیگر، خصوصی‌سازی، فرایند محدود ساختن اختیارات اجرایی دولت و کاهش دخالت مستقیم دولت در اقتصاد است (۳).

برخی از اهداف مترتب بر اجرای برنامه خصوصی‌سازی شامل مواردی مانند ارتقای کارایی و بهره‌وری عوامل تولید در سطوح خرد و کلان اقتصادی، گسترش زمینه رقابت در فعالیت‌های اقتصادی، نزدیک شدن به مرز تخصیص بهینه منابع، جذب منابع قابل سرمایه‌گذاری خصوصی در تأمین مالی فعالیت‌های اقتصادی، تقویت بنیان مالکیت و مشارکت مردم در فعالیت‌های اقتصادی، کاستن از بار مالی دولت و منطقی کردن اندازه فعالیت‌های دولت در اقتصاد ملی است. دلایل ذکر شده بیانگر این هستند که امروزه خصوصی‌سازی به‌طور جدی در بسیاری از کشورها به‌عنوان جایگزین گسترش مسئولیت‌های دولت در تولید و توزیع کالاها و خدمات مدنظر است (۱).

تجربه همه کشورهای چه توسعه‌یافته، چه در حال توسعه یا حداقل توسعه‌یافته نشان می‌دهد که بزرگ شدن و تنوع فعالیت‌های دولت هم موجب ناکارآمدی دولت در وظایف اصلی و هم لطمه و آسیب به بخش خصوصی می‌شود. به همین سبب تقریباً در همه کشورهای دنیا دولت کوچک و محدود در دستور کار قرار گرفته است. واقعیت این است که دولت و دستگاه‌های دولتی در دنیای امروز ناگزیرند به کوچک شدن روی آورند و ناچارند به توزیع قدرت تن در دهند، به خواسته‌های ارباب‌رجوع و مردم بیشتر توجه کنند و

سخن کوتاه آنکه امروزه مدیریت دولتی تحولاتی را پذیرا شده که چهره‌اش را با گذشته به کلی متفاوت ساخته است (۴).

خصوصی‌سازی ورزش عبارت است از ایجاد شرایط لازم در جهت تعمیم و گسترش تربیت بدنی و ورزش در کشور با استفاده از سرمایه‌گذاری‌های بخش خصوصی (۵). از طرفی، اجرای فرایند خصوصی‌سازی در ورزش می‌تواند علاوه بر کاهش فشار بر بودجه دولت، با ایجاد یک بازار رقابتی به کارایی بیشتر در استفاده از منابع و توجه بیشتر به سلاقی و انتخاب‌های افراد جامعه منجر شود و با افزایش حساسیت عمومی نسبت به ورزش و طلب پاسخگویی بیشتر از ارائه‌دهندگان خدمات قادر به ارتقا کیفیت این حوزه است. البته خصوصی‌سازی در صورتی می‌تواند کارایی و کیفیت موردنظر را محقق سازد که دارای مدیریت و نظارت کافی و مناسب باشد و از کاهش کیفیت و بروز نابرابری‌ها و بحران‌های مختلف جلوگیری کند (۶).

تحقیقات مختلفی به بررسی خصوصی‌سازی در ورزش و توجه به الزامات و پیش‌نیازهای مربوط به آن پرداخته‌اند. نتایج تحقیق کابلی‌زاده (۱۳۸۴) نشان داد که موفقیت خصوصی‌سازی مستلزم ایجاد محیطی مناسب است تا بخش خصوصی توانایی انجام کار در آن موقعیت را داشته باشد. ایجاد چنین محیطی مستلزم اصلاحات کلان اقتصادی، بهبود چارچوب حقوقی و قانونی، تقویت سیستم مالی، از بین بردن موانع رقابت و مقررات‌زدایی از بازار کالا و خدمات است. خصوصی‌سازی ابزار برای توسعه است و یک فرصت استثنایی برای ساختار سیاسی کشور فراهم می‌کند تا مردم به تصمیمات رهبران سیاسی خود حساسیت نشان دهند و در صحنه‌های اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و... مشارکت فعال داشته باشند (۷).

محمدی مغانی (۱۳۹۴) در نتیجه تحقیق خود گزارش کرد که اجرای سیاست خصوصی‌سازی در ورزش نیازمند بستر خاص و وجود شرایط خاص است. به بیان دیگر، برای انجام موفق سیاست خصوصی‌سازی در ورزش الزامات خاصی نیاز است که امروزه به سبب افزایش تلاطم‌های محیطی، مشخص کردن الزامات و ملاحظات اجرایی برنامه‌ها و طرح‌های توسعه‌ای بیش از پیش ضرورت یافته و موفقیت و عدم موفقیت آنها در گرو رعایت کردن این الزامات و ملاحظات است. برخی صاحب‌نظران معتقدند در هر سه مرحله قبل، حین و بعد از خصوصی‌سازی الزامات خاصی وجود دارد. بنابراین جلب مشارکت بخش خصوصی و تعاونی‌ها نیازمند تحقق یافتن الزاماتی قبل از واگذاری است که زمینه‌ساز ایجاد اطمینان و امنیت سرمایه‌گذاری و فراهم آوردن بسترهای مناسب تحقق اهداف توسعه‌ای و برنامه‌های کشور است که این الزامات نیز هنوز تحقق نیافته است. در این زمینه موانع مدیریتی و اجرایی خصوصی‌سازی ورزش در

کشور عبارت‌اند از: ضعف در مدیریت و ادا‌ه باشگاه‌های حرفه‌ای، وجود نگاه کوتاه مدت، محدود و نتیجه‌گرا در مدیریت باشگاه‌های حرفه‌ای، کمبود نیروی انسانی متخصص و خلاق با تفکرات و تخصص‌های تجاری و درآمدزایی و... (۶).

ناصح (۲۰۱۳) گزارش کرد که نبود وحدت رویه و هماهنگی در سازمان‌های متولی خصوصی‌سازی ورزش و ناکافی بودن تسهیلات دولتی برای تشویق بخش خصوصی دارای بیشترین میزان اهمیت بودند. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت که مشکلات مالی، آموزشی-ساختاری، مدیریتی و علاوه بر آن نقض حقوق مشتریان به‌طور چشمگیری اجرای خصوصی‌سازی را تحت تأثیر قرار داده است (۸). سبحانی (۱۳۹۱) در تحقیقی با عنوان «تعیین و اولویت‌بندی عوامل مؤثر در جذب سرمایه در ورزش توسط بخش خصوصی» گزارش کرد که عوامل اجرایی و مدیریتی از جمله مؤثرترین منابع جذب سرمایه توسط بخش خصوصی‌اند (۹).

بررسی ادبیات خصوصی‌سازی در امر ورزش نشان می‌دهد که به‌تقریب تمام کشورهای دنیا برای نقش و جایگاه خصوصی‌سازی در بخش ورزش، اهمیت ویژه‌ای قائل‌اند. به‌طور کلی دولت‌ها اقدام‌هایی را نیز در این زمینه انجام داده‌اند که نتایج آن نیز مثبت بوده است، اما باید توجه داشت که خصوصی‌سازی در ورزش به‌خودی‌خود مفید و سودآور نیست و بدون وجود یک سری شرایط نمی‌توان پیش‌بینی کرد که تنها اجرای فرایند خصوصی‌سازی در ورزش موجب ایجاد منافع می‌شود. ثبات اقتصادی، آزادسازی اقتصادی، وجود شرایط رقابت کامل در اقتصاد، ایجاد چارچوب‌های حقوقی و قانونی مناسب، اصلاح ساختار در برخی سازمان‌ها و وجود بازارهای مالی گسترده و مؤثر، همگی از شرایط جدایی‌ناپذیر موفقیت برنامه‌های خصوصی‌سازی در حیطة ورزش قلمداد می‌شود (۱۰).

تحقیقات مختلفی به بررسی الزامات و پیش‌نیازهای قبل از خصوصی‌سازی در ورزش و نیز مشکلات موجود در این راه پرداخته‌اند. گروسکیف (۲۰۰۴) بر اهمیت توجه به الزامات قبل از انجام فرایند خصوصی‌سازی تأکید و عنوان کرد که اگر خصوصی‌سازی پس از مطالعات جامع و براساس برنامه‌ریزی دقیق انجام نگیرد، بسترهای لازم برای اجرای آن فراهم نشود و بر فرایند آن در حین و پس از آن نظارت نشود، اجرای آن افزایش بی‌عدالتی و بروز نارضایتی عمومی را در پی خواهد داشت (۱۱). علیدوست قهفرخی و همکاران (۱۳۹۲) بیان کردند که اگرچه خصوصی‌سازی سیاستی است که در بسیاری از

کشورهای توسعه‌یافته با تدارک مقدمات لازم با موفقیت همراه بوده است، باید این نکته را در نظر داشت که چنانچه شروط و پیش‌نیازهای لازم برای آن فراهم نباشد، تصمیم برای خصوصی‌سازی آثار مطلوبی برای اقتصاد کشور بر جای نمی‌گذارد؛ برای نمونه، در آفریقا برنامه‌های خصوصی‌سازی به دلیل نداشتن زیربنای مالی لازم و ناتوانی بخش خصوصی، با دشواری‌های زیادی روبه‌رو شد. در کشورهایی چون کنیا، جامائیکا و پرو نیز نبود حمایت لازم از سوی دولت و تکیه این کشورها به حمایت‌های خارجی از جمله دلایل و موانع ناکامی خصوصی‌سازی بوده است (۱۲). نودهی (۱۳۹۶) گزارش کرد که برای توسعه خصوصی‌سازی ورزش باید مؤلفه‌های اجرایی آن مورد توجه قرار گیرند (۱۳). محمدی مغانی (۱۳۹۴) عنوان کرد که عوامل اجرایی از جمله مؤثرترین عوامل جذب سرمایه توسط بخش خصوصی اند (۶). پاداش (۱۳۸۸) در تحقیقی با عنوان «مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر خصوصی‌سازی باشگاه‌های ورزشی کشور» به نتایج زیر دست یافت: عوامل اقتصادی اولویت اول و عوامل مدیریتی و اجرایی، عوامل حقوقی و قانونی و عوامل اجتماعی به ترتیب اولویت دوم تا چهارم را به خود اختصاص دادند (۱۴).

امروزه با توجه اینکه ورزش کشور با مشکلات مالی مواجه است و اعتبارات و بودجه‌های تخصیصی به فدراسیون‌ها و هیأت‌های ورزشی استان‌ها نیز با محدودیت‌های فراوانی روبه‌روست، از این رو ایجاد سیستم درآمدزایی مطلوب می‌تواند کمک چشمگیری به رشد و توسعه ورزش کند و از طرفی وابستگی به بودجه‌ها و اعتبارات تخصیصی از سوی نهادهای ورزشی بالادستی را کاهش دهد. بر این اساس، با توجه به محدودیت‌های مالی و بودجه‌ای دولت، یکی از مهم‌ترین راهکارهای توسعه ورزش، توانمندسازی نیروی انسانی برای تقویت بخش خصوصی در ورزش است (۱۵). بی‌تردید ورود کارآفرینان و سرمایه‌گذاران به‌عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل بخش خصوصی به این عرصه بدون داشتن آگاهی و دانش کافی در این زمینه میسر نیست و همچنین تلاش برای جذب مشارکت بخش خصوصی موفقیت‌چندانی را در پی نخواهد داشت. از این رو یکی از لازمه‌های فرایند خصوصی‌سازی ورزش این است که بتوانیم توانمندسازی را در کارآفرینان و نیروهای انسانی ایجاد کنیم (۱۶). الهی و همکاران (۱۳۸۸) گزارش کردند که مهم‌ترین موانع موجود برای جذب درآمد از حامیان مالی در صنعت فوتبال ایران، ریشه در ساختار اقتصادی کشور، برخی مشکلات اجرایی، فرهنگی، حقوقی و قانونی، مالکیت دولتی باشگاه‌ها، ساختار و نیروی انسانی، مدیریت بازاریابی و... دارد. در پایان نیز پیشنهاد کردند که برای گام برداشتن در راستای توسعه منابع درآمدی حاصل از حامیان مالی در صنعت فوتبال کشور، ابتدا باید به موانعی که در برابر آن وجود دارد توجه کرد (۱۷).

همان‌گونه که اشاره شد، با توجه به اهمیت خصوصی‌سازی در ورزش، پژوهش‌های متعددی به بررسی این موضوع و موانع موجود بر سر راه موفقیت خصوصی‌سازی پرداخته‌اند، لیکن هیچ‌یک از تحقیقات قبلی تاکنون از جنبه «شناسایی مؤلفه‌های الزام اجرایی» که می‌بایست قبل از اجرای سیاست خصوصی‌سازی در ورزش مورد توجه قرار گیرد، به این موضوع نپرداخته‌اند و توجه به پیش‌فرض‌های اجرایی که نیاز است قبل از واگذاری ورزش به بخش خصوصی مورد مطالعه و تحقیق قرار گیرد، مغفول واقع شده است؛ از این رو این نیاز احساس شد تا در این زمینه پژوهشی علمی در سطح کشور انجام گیرد و از این نظر تحقیق حاضر از نوآوری برخوردار است.

با توجه به آنچه بیان شد، تحقیق حاضر قصد دارد با رویکرد جلب مشارکت بخش‌های خصوصی فرایند خصوصی‌سازی، به توصیف جامعی از وضعیت موجود در حوزه ورزش بپردازد و پس از تجزیه و تحلیل محیط پیرامونی در این حوزه، به بررسی مهم‌ترین الزامات و ملاحظات حضور بخش غیردولتی و خصوصی در مرحله قبل از اجرای سیاست خصوصی‌سازی بپردازد و راهکارهایی اجرایی به منظور فراهم‌سازی شرایط لازم برای تشویق بخش خصوصی برای فعالیت گسترده‌تر در این حوزه و در راستای کاهش هرچه بیشتر بار مالی و مدیریتی دولت ارائه کند. به بیان دیگر، تحقیق حاضر قصد دارد تا شرایط و بسترهای لازم جهت حضور هرچه گسترده‌تر بخش‌های غیردولتی در حوزه ورزش را مشخص سازد و در نهایت امید می‌رود تا با استفاده از نتایج تحقیق حاضر راهکارهای لازم استخراج شود تا در اختیار مسئولان ذی‌ربط قرار گیرد و با توجه به الزامات و ملاحظات موجود، به‌عنوان نقشه راه‌نمای خصوصی‌سازی ورزش کشور برای مشخص کردن کیفیت مشارکت دادن بخش خصوصی، به کار رود که این امر نیازمند مطالعه عمیق و گسترده در حوزه تحقیق حاضر است. با توجه به اینکه تاکنون در خصوص بررسی و شناسایی مؤلفه‌های الزام اجرایی قبل از خصوصی‌سازی ورزش در کشور تحقیقات اندکی انجام گرفته است، انجام چنین تحقیقی در حوزه مدیریت ورزش کشور ضروری به نظر می‌رسد. نتایج این تحقیق می‌تواند راهگشای مسئولان وزارت ورزش و نهادهای مربوط در امر خصوصی‌سازی در ورزش کشور باشد و علاوه بر کاهش فشار بر دولت، به توسعه ورزش قهرمانی و همگانی نیز کمک شایانی کند. بنابراین این تحقیق در پی پاسخگویی با این پرسش است که مهم‌ترین مؤلفه‌های الزام اجرایی قبل از واگذاری ورزش به بخش خصوصی کدام‌اند و اولویت‌بندی آنها چگونه است؟

## روش‌شناسی

این پژوهش از نوع پژوهش‌های کاربردی و روش تحقیق در این بخش به روش ترکیبی (آمیخته) شامل مرحله کیفی و کمی بود و از نوع طرح‌های تحقیق آمیخته اکتشافی بود. جامعه آماری بخش کیفی تحقیق حاضر شامل افراد خبره در حوزه خصوصی‌سازی ورزش داشتند که حداقل یک مقاله علمی پژوهشی، کتاب یا طرح پژوهشی در حوزه خصوصی‌سازی ورزش داشتند که با توجه به بررسی‌های به‌عمل‌آمده تعداد متخصصان و خبرگان حوزه خصوصی‌سازی ۳۵ نفر بود. روش نمونه‌گیری در بخش کیفی تحقیق، عمدی و قضاوتی بود که در این مرحله از پژوهش تعداد ۲۰ نفر مورد مصاحبه قرار گرفتند. البته شایان ذکر است که پس از مصاحبه با نفر پانزدهم تقریباً پاسخ‌ها تکراری شده بود، ولیکن برای اطمینان بیشتر مصاحبه تا نفر بیستم ادامه یافت تا محقق به اشباع نظری رسید. جامعه آماری بخش کمی تحقیق نیز شامل استادان رشته مدیریت ورزشی با مدرک دکتری، متخصصان و خبرگان حوزه خصوصی‌سازی ورزش بودند که با توجه به استعلام به‌عمل‌آمده از سازمان جذب هیأت علمی وزارت علوم و سازمان مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی تعداد استادان رشته مدیریت ورزش دانشگاه‌ها ۳۴۵ نفر بود. بر این اساس تعداد نمونه‌های تحقیق حاضر در مجموع ۳۸۰ نفر را تشکیل می‌دهند. برای تعیین حجم نمونه در مرحله کمی از فرمول کوکران استفاده شد و تعداد ۱۹۱ نفر به‌عنوان نمونه تحقیق تعیین شد و ۱۰ درصد به‌دلیل احتمال ریزش نمونه‌ها به این تعداد اضافه شد و بر این اساس تعداد ۲۱۰ نفر برای تحقیق در نظر گرفته شدند.

به‌منظور بررسی موضوع پژوهش، جمع‌آوری و استخراج داده‌ها از سه ابزار به شرح زیر استفاده شد:

الف) مطالعه کتابخانه‌ای

ب) مصاحبه اکتشافی نیمه‌ساختاریافته

ج) پرسشنامه محقق‌ساخته

در بخش کیفی تحقیق برای تحلیل مصاحبه‌های انجام‌گرفته، محقق اقدام به پیاده‌سازی متن مصاحبه‌ها و تحلیل محتوای کیفی آنها کرد. بدین‌منظور متن مصاحبه‌ها بررسی و نکات کلیدی بیان‌شده توسط افراد نمونه تحقیق یادداشت‌برداری و تلخیص شد. سپس نکات به‌دست‌آمده از مصاحبه‌ها دسته‌بندی و مجدداً به افراد بازگردانده شد و از آنان خواسته شد تا نظر خود را برای بار دوم اعلام کنند. در نهایت برای سومین مرتبه مطالب استخراج‌شده از نظرهای افراد نمونه در قالب مؤلفه‌های الزام اجرایی قبل از

1. Mixed Methodology
2. Exploratory Mixed method

خصوصی سازی ورزش به افراد نمونه بازگردانده شد تا نظرهای نهایی خود را اعلام کنند. در پایان مراحل مصاحبه با استفاده از نظرهای افراد خبره مؤلفه‌های مختلف الزام اجرایی قبل از اقدام به واگذاری ورزش به بخش خصوصی تعیین شد و براساس آنها و با راهنمایی استادان راهنما و مشاور اقدام به طراحی پرسشنامه محقق ساخته شد. در این زمینه، براساس شاخص‌های تعیین شده، ابعاد مختلف پرسشنامه‌ها مشخص شد. همچنین، براساس زیرشاخص‌های مشخص شده در هر بخش، گویه‌های مربوط به هریک از ابعاد مورد نظر در پرسشنامه تدوین شدند.

پرسشنامه مورد استفاده در تحقیق حاضر در مجموع از ۲۲ گویه و شش مؤلفه مختلف تشکیل شده بود که عبارت بودند از: ۱. به روز کردن طرح جامع ورزش (سؤالات ۴-۱)، ۲. توانمندسازی بخش خصوصی (سؤالات ۵-۸)، ۳. نیروی انسانی متخصص (سؤالات ۹-۱۱)، ۴. نظارت و کنترل (سؤالات ۱۵-۱۲۹)، ۴. تشکیلات و ساختار (سؤالات ۱۵-۱۶) و خدمات رسانی مطلوب (سؤالات ۱۹-۲۲).

برای سنجش روایی صوری و محتوایی ابزار اندازه‌گیری، پرسشنامه‌های تحقیق در اختیار ۱۲ نفر از استادان رشته مدیریت ورزشی قرار گرفت و پس از اصلاحات مورد نظر تأیید شد. همچنین برای بررسی روایی سازه پرسشنامه‌ها از تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد. برای سنجش میزان پایایی، پرسشنامه‌ها بین ۳۰ نفر از افراد نمونه تحقیق توزیع شد و نتایج در نرم‌افزار SPSS ثبت شد و از روش ترکیبی استفاده شد و ضریب آلفای کرونباخ برای پرسشنامه  $\alpha = 0/79$  به دست آمد که قابل قبول است.

به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها در فاز کیفی تحقیق از روش تحلیل محتوای کیفی استفاده شد که در آن متن مصاحبه‌های انجام گرفته پیاده‌سازی و نکات کلیدی آن که در راستای اهداف تحقیق بود، کدگذاری شد تا در نهایت الزامات اجرایی پیش از خصوصی‌سازی ورزش با تأیید گروه خبرگان شناسایی و تأیید شد. در مرحله تحقیق کمی، روش تحقیق از نوع توصیفی تحلیلی بود. پس از تدوین شاخص‌های مورد نظر در مرحله کیفی، پرسشنامه محقق ساخته طراحی و پس از تأیید روایی و پایایی در بین افراد نمونه تحقیق توزیع شد. در بخش کمی تحقیق، برای تجزیه و تحلیل داده‌های به دست آمده، از روش آمار توصیفی (محاسبه فراوانی، میانگین، درصد و...) استفاده شد. همچنین اولویت و رتبه‌بندی کردن الزامات اجرایی پیش از واگذاری خصوصی‌سازی با استفاده از بارهای عاملی به دست آمده انجام گرفت. تمامی تجزیه و تحلیل‌ها با استفاده از نرم‌افزارهای آماری لیزرل 8.8 و Spss 20 در سطح معناداری ( $\alpha = 0/05$ ) انجام گرفت.



**نتایج**

تعداد آزمودنی‌های تحقیق حاضر ۲۱۰ نفر بود که پس از توزیع پرسشنامه بین افراد نمونه، تعداد ۱۹۸ پرسشنامه تکمیل و به محقق عودت داده شد، بنابراین تعداد نمونه‌های تحقیق حاضر به ۱۹۸ نفر کاهش یافت. نحوه توزیع آزمودنی‌های تحقیق بر حسب جنسیت در جدول ۱ نشان داده شده است.

جدول ۱. ویژگی‌های فردی آزمودنی‌های تحقیق

درصد فراوانی	فراوانی		
۷۱ / ۷	۱۴۲	مرد	جنسیت
۲۸ / ۳	۵۶	زن	
۱۰۰	۱۹۸	جمع کل	
۳	۶	۲۰ - ۳۰ سال	سن
۷۳ / ۷	۱۴۶	۳۱ - ۴۰ سال	
۱۵ / ۷	۳۱	۴۱ - ۵۰ سال	
۷ / ۶	۱۵	۵۰ سال به بالا	
۱۰۰	۱۹۸	جمع کل	
۸ / ۱	۱۶	کارشناسی ارشد	تحصیلات
۹۱ / ۹	۱۸۲	دکتری	
۱۰۰	۱۹۸	جمع کل	
۴	۸	صاحب باشگاه	شغل
۸۶ / ۹	۱۷۲	استاد دانشگاه	
۵ / ۱	۱۰	مدیر ورزشی	
۴	۸	مربی ورزش	
۱۰۰	۱۹۸	جمع کل	
۹۰ / ۹	۱۸۰	تربیت بدنی	رشته تحصیلی
۹ / ۱	۱۸	سایر رشته‌ها	
۱۰۰	۱۹۸	جمع کل	

به منظور بررسی میزان کفایت نمونه‌گیری برای انجام تحلیل‌های آماری از آزمون KMO و بارتلت استفاده شد که نتایج آن در جدول ۲ نشان داده شده است.

جدول ۲. آزمون KMO و بارتلت

آزمون کایزر می یر الکین		۰/۷۶۵
	خی دو	۷۶۲۳/۳۳۴
آزمون بارتلت	Df	۷۹۵
	Sig.	۰/۰۰۱

با توجه به عدد KMO (بزرگتر از ۰/۷) و عدد معناداری آزمون بارتلت ( $\text{sig} < ۰/۰۵$ ) می توان گفت که داده ها برای اجرای تحلیل عاملی مناسب است و از شرایط مورد نیاز برخوردار است. برای تعیین اولویت مؤلفه های الزام اجرایی قبل از خصوصی سازی از روش تحلیل عامل اکتشافی استفاده شد (جدول ۳).

جدول ۳. اشتراکات اولیه

	Initial	Extraction
ورزش پرورشی	۱/۰۰	۰/۶۸۲
ورزش همگانی	۱/۰۰	۰/۷۱۳
ورزش قهرمانی	۱/۰۰	۰/۷۲۳
ورزش حرفه ای	۱/۰۰	۰/۷۱۱
اعطای معافیت مالیاتی	۱/۰۰	۰/۶۹۲
اعطای تسهیلات بانکی	۱/۰۰	۰/۶۸۷
تسهیل صدور مجوز	۱/۰۰	۰/۷۰۳
تدوین آیین نامه های حمایتی	۱/۰۰	۰/۷۱۸
عامل مدیریتی	۱/۰۰	۰/۷۱۴
عامل رفتاری	۱/۰۰	۰/۷۹۲
عامل زمینه ای	۱/۰۰	۰/۸۳۱
سنجش عملکرد	۱/۰۰	۰/۶۸۲
تعیین معیارها	۱/۰۰	۰/۷۲۷
تشخیص انحرافات	۱/۰۰	۰/۶۸۵
انجام اقدامات اصلاحی	۱/۰۰	۰/۶۵۳
داشتن ساختار سازمانی	۱/۰۰	۰/۷۲۴
برخورداری از حسن شهرت	۱/۰۰	۰/۶۸۵
برخورداری از ضمانت مالی	۱/۰۰	۰/۶۸۲
مسئولیت پذیری کارکنان	۱/۰۰	۰/۶۴۱
اطمینان از کیفیت خدمات	۱/۰۰	۰/۸۷۶
ضمانت اجرایی خدمات	۱/۰۰	۰/۸۴۳
همدلی کارکنان	۱/۰۰	۰/۷۲۴

Extraction Method: Principal Component Analysis.

این جدول دارای دو ستون Initial و Extraction و نشان‌دهنده اشتراک یک متغیر (گویه) برابر با مربع همبستگی چندگانه با عامل‌هاست. ستون اول اشتراکات اولیه، اشتراک‌ها را قبل از استخراج عامل (یا عامل‌ها) بیان می‌کند و تمامی اشتراک‌های اولیه برابر یک است و هرچه مقادیر اشتراک استخراجی بزرگ‌تر باشد (بزرگ‌تر از ۰/۵)، عامل‌های موردنظر را بهتر توصیف (نمایش) می‌کنند. بنابراین جدول ۳ نشان‌دهنده مناسب بودن تمامی سؤالات در فرایند تحلیل عاملی است، زیرا عدد اشتراکات سؤالات از ۰/۵ بیشتر است.

جدول کل واریانس تبیین‌شده نشان می‌دهد که این سؤالات ۶ عامل را تشکیل می‌دهند و این عامل‌ها در حدود ۶۷/۹۴۵ درصد واریانس را تبیین می‌کند و پوشش می‌دهد که در واقع نشان‌دهنده روایی مناسب سؤالات است. در ادامه ماتریس چرخش یافته عاملی آورده می‌شود. این ماتریس همبستگی گویه (سؤالات یا متغیرها) و عامل را مشخص می‌کند که براساس میزان همبستگی این ارتباط روشن خواهد شد. در این ماتریس بارهای عاملی (نمرات عاملی) هریک از متغیرها بزرگ‌تر از ۰/۵ هستند و زیر چتر عامل موردنظر قرار می‌گیرند که هرچه مقدار این ضریب بیشتر باشد، عامل مربوطه نقش بیشتری در کل تغییرات (واریانس) متغیر موردنظر دارد. جدول ۵ نشان می‌دهد که چه سؤالاتی و با چه بارهای عاملی به این عامل‌ها مرتبط‌اند.

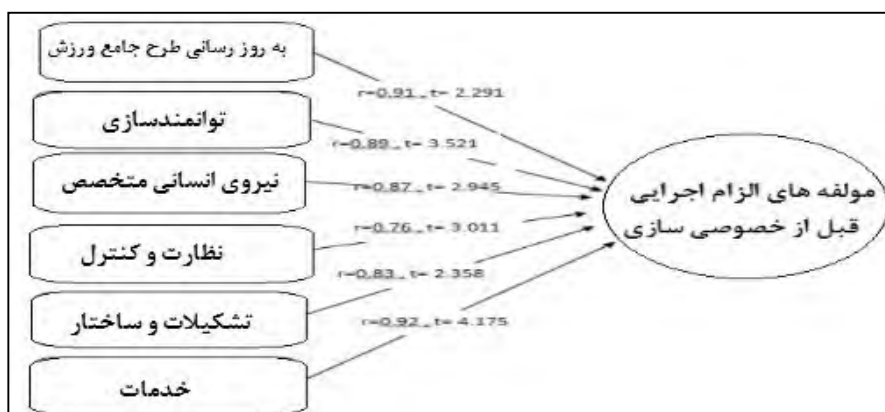
جدول ۴. کل واریانس تبیین شده

عامل‌ها	مجموع مجذور بارهای عاملی (قبل از چرخش)			مجموع مجذور بارهای عاملی (بعد از چرخش)		
	مقدار ویژه	درصدی از واریانس	درصد تجمعی	ارزش ویژه	درصدی از واریانس	درصد تجمعی
۱	۷/۹۵۶	۱۹/۹۷۲	۱۹/۹۷۲	۷/۹۵۶	۱۹/۹۷۲	۱۹/۹۷۲
۲	۶/۰۱۴	۱۴/۹۹۸	۳۴/۹۷۰	۶/۰۱۴	۱۴/۹۹۸	۳۴/۹۷۰
۳	۴/۵۹۰	۱۰/۶۷۵	۴۵/۰۹۷	۴/۵۹۰	۱۰/۶۷۵	۴۵/۰۹۷
۴	۳/۹۷۲	۹/۲۳۷	۵۴/۳۳۴	۳/۹۷۲	۹/۲۳۷	۵۴/۳۳۴
۵	۳/۵۸۳	۸/۳۳۲	۶۲/۶۶۶	۳/۵۸۳	۸/۳۳۲	۶۲/۶۶۶
۶	۲/۹۳۹	۶/۸۳۶	۶۹/۵۰۲	۲/۹۳۹	۶/۸۳۶	۶۹/۵۰۲
۷	۲/۴۷۳	۶/۲۵۰	۷۵/۷۵۲			
۸	۱/۳۸۱	۴/۲۱۱	۷۹/۹۶۳			
۹	۱/۰۶۴	۳/۴۷۵	۸۳/۴۳۸			
۱۰	۰/۷۱۷	۲/۶۶۷	۸۶/۱۰۵			
۱۱	۰/۶۳۵	۱/۹۷۶	۸۸/۰۸۱			
۱۲	۰/۶۳۲	۱/۸۳۰	۸۹/۹۱۱			
۱۳	۰/۵۲۹	۱/۶۳۱	۹۱/۵۴۲			
۱۴	۰/۴۹۵	۱/۴۲۴	۹۲/۹۶۶			
۱۵	۰/۴۰۵	۱/۱۸۱	۹۴/۱۴۷			
۱۶	۰/۳۷۴	۱/۱۵۱	۹۵/۲۹۸			
۱۷	۰/۳۴۵	۰/۹۴۲	۹۶/۲۴۰			
۱۸	۰/۳۱۷	۰/۸۷۱	۹۷/۱۱۱			
۱۹	۰/۳۰۵	۰/۸۰۲	۹۷/۹۱۳			
۲۰	۰/۲۷۵	۰/۷۳۸	۹۸/۶۵۱			
۲۱	۰/۲۶۵	۰/۷۰۹	۹۹/۳۶۰			
۲۲	۰/۲۳۰	۰/۶۴۰	۱۰۰/۰۰۰			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

جدول ۵. ماتریس چرخش یافته‌ی عاملی

گوبه‌ها	اجزا (عناصر)					
	۱	۲	۳	۴	۵	۶
ورزش پرورشی	-۰/۱۳۱	۰/۲۰۹	۰/۸۲۲	۰/۰۷۷	۰/۱۳۸	۰/۰۴۵
ورزش همگانی	-۰/۱۴۱	۰/۱۸۴	۰/۸۶۲	۰/۱۵۹	۰/۱۲۸	۰/۱۴۴
ورزش قهرمانی	-۰/۱۴۴	۰/۱۵۶	۰/۸۲۲	۰/۱۲۹	۰/۱۶۴	۰/۱۱۹
ورزش حرفه‌ای	-۰/۰۳۹	۰/۱۵۷	۰/۸۷۶	۰/۰۰۲	۰/۱۲۰	۰/۰۰۴
اعطای معافیت مالیاتی	-۰/۰۷۳	۰/۸۸۲	۰/۰۷۲	۰/۰۰۶	-۰/۰۲۱	-۰/۰۵۰
اعطای تسهیلات بانکی	-۰/۱۲۹	۰/۸۷۵	۰/۰۵۹	-۰/۰۷۱	-۰/۰۰۸	۰/۰۱۵
تسهیل صدور مجوز	-۰/۰۹۳	۰/۸۳۸	۰/۰۹۴	۰/۰۵۳	-۰/۰۳۹	۰/۰۱۰
تدوین آیین‌نامه‌های حمایتی	-۰/۱۳۳	۰/۸۳۶	۰/۱۵۶	-۰/۰۲۰	۰/۰۴۳	۰/۱۲۷
عامل مدیریتی	-۰/۰۶۸	۰/۰۲۶	۰/۲۶۱	۰/۸۹۰	۰/۱۰۸	۰/۱۱۶
عامل رفتاری	-۰/۰۷۳	۰/۰۳۸	۰/۰۷۲	۰/۸۷۰	۰/۰۲۱	-۰/۰۵۰
عامل زمینه‌ای	۰/۰۱۸	۰/۰۱۷	۰/۰۷۰	۰/۹۱۳	۰/۱۳۳	۰/۰۶۳
سنجش عملکرد	۰/۰۰۴	-۰/۰۲۲	۰/۱۰۰	۰/۱۱۹	۰/۱۳۷	۰/۹۰۴
تعیین معیارها	۰/۰۵۳	۰/۰۲۴	۰/۱۲۱	۰/۰۳۵	۰/۰۹۹	۰/۸۲۹
تشخیص انحرافات	۰/۰۲۷	-۰/۰۴۶	۰/۱۱۸	۰/۰۷۶	۰/۰۲۶	۰/۸۷۳
انجام اقدامات اصلاحی	-۰/۰۹۰	۰/۱۳۵	-۰/۰۲۱	۰/۰۳۲	-۰/۰۰۴	۰/۹۲۱
داشتن ساختار سازمانی	۰/۸۵۷	۰/۰۶۶	۰/۰۷۵	۰/۲۲۷	۰/۰۵۲	۰/۰۰۹
برخورداری از حسن شهرت	۰/۹۰۱	-۰/۰۱۱	۰/۱۱۹	۰/۰۱۶	۰/۰۴۲	-۰/۰۷۰
برخورداری از ضمانت مالی	۰/۸۴۳	۰/۰۸۸	۰/۰۳۵	۰/۰۰۹	-۰/۰۰۶	-۰/۰۹۰
مسئولیت‌پذیری کارکنان	-۰/۱۳۹	-۰/۰۷۰	۰/۰۱۳	۰/۱۳۰	۰/۰۷۳۵	-۰/۰۱۵
اطمینان از کیفیت خدمات	۰/۰۵۶	-۰/۰۵۸	۰/۱۸۲	۰/۰۹۸	۰/۸۰۱	۰/۰۱۷
ضمانت اجرایی خدمات	۰/۰۲۱	۰/۰۱۲	-۰/۰۴۴	-۰/۰۳۲	۰/۸۲۱	۰/۰۰
همدلی کارکنان	-۰/۰۱۹	۰/۰۷۶	۰/۰۹۲	۰/۰۴۱	۰/۷۵۴	-۰/۰۲۸



شکل ۱. مدل ساختاری تحقیق همراه با ضرایب بارهای عاملی

جدول ۶. بررسی شاخص های نیکویی برازش

RMSEA	GFI	NFI	CFI	AGFI	$\chi^2/df$
۰/۰۸۶	۰/۹۱	۰/۹۳	۰/۹۵	۰/۹۲	۱/۸۶

شاخص های برازش نشان داد که عامل های در نظر گرفته شده دارای اعتبار سازه بسیار مناسبی اند.

جدول ۷. بارهای عاملی مؤلفه های الزام اجرایی قبل از خصوصی سازی ورزش

بار عاملی	مؤلفه	ردیف
۰/۹۲	به روز کردن طرح جامع ورزش	۱
۰/۸۸	توانمندسازی بخش خصوصی	۲
۰/۸۷	نیروی انسانی متخصص	۳
۰/۸۵	نظارت و کنترل	۴
۰/۸۱	تشکیلات و ساختار	۵
۰/۷۹	خدمات رسانی مطلوب	۶

### بحث و نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر شناسایی و اولویت‌بندی مؤلفه‌های الزام اجرایی قبل از خصوصی‌سازی ورزش بود. در این زمینه یافته‌های پژوهش نشان داد که قبل از انجام فرایند واگذاری باید الزامات آن را در نظر بگیریم و از این‌رو شناسایی الزامات باید مورد توجه قرار گیرد. براساس نتایج حاصل از مصاحبه‌های انجام‌گرفته با نمونه‌های تحقیق شش مؤلفه مختلف از الزام اجرایی شناسایی شدند که به ترتیب اولویت عبارت بودند از: ۱. به‌روز کردن طرح جامع ورزش با بار عاملی ۰/۹۲، ۲. توانمندسازی بخش خصوصی با بار عاملی ۰/۸۸، ۳. نیروی انسانی توانمند با بار عاملی ۰/۸۷، ۴. نظارت و کنترل با بار عاملی ۰/۸۵، ۵. تشکیلات و ساختار با بار عاملی ۰/۸۱ و ۶. خدمات با بار عاملی ۰/۷۹.

صفتی راد (۱۳۹۶) نیروی انسانی کارآمد، ساختار اجرایی و خدمات مناسب، علی‌دوست قهفرخی (۱۳۹۲)، نظارت و کنترل بر روند خصوصی‌سازی، توانمند بودن نیروی انسانی، برخورداری از ساختار باکیفیت و ارائه خدمات مؤثر در بخش خصوصی، قره‌خانی (۱۳۸۹) اصلاح ساختار ورزش کشور، علیزاده و هنری (۱۳۹۴) اهمیت توانمند بودن نیروی انسانی در فرایند خصوصی‌سازی ورزش، سبحانی (۱۳۹۱) موانع اقتصادی، قانونی، اجتماعی، مدیریتی و اجرایی در خصوصی‌سازی ورزش در کشور را مورد توجه قرار دادند. یافته‌های تحقیق حاضر در خصوص اهمیت توجه به الزامات و پیش‌نیازهای لازم قبل از اجرای خصوصی‌سازی ورزش با یافته‌های تحقیقات صفتی راد (۱۳۹۵)، مندعلیزاده و هنری (۱۳۹۴)، علی‌دوست قهفرخی و همکاران (۱۳۹۲)، سبحانی (۱۳۹۱)، قره‌خانی (۱۳۸۹)، رضوی (۱۳۸۵)، ناصح (۲۰۱۳)، گروسکیف (۲۰۰۴) و ایوبی (۱۹۹۶) همسوست (۱۹، ۱۸، ۱۶، ۱۲، ۱۱، ۹، ۸، ۴).

یافته‌های تحقیق در خصوص اولویت‌بندی مؤلفه‌های الزام اجرایی قبل از خصوصی‌سازی ورزش نشان داد که مؤلفه به‌روز کردن طرح جامع ورزش با بار عاملی (۰/۹۲)، توانمندسازی بخش خصوصی با بار عاملی (۰/۸۸)، به‌کارگیری افراد متخصص و توانمند با بار عاملی (۰/۸۷)، نظارت و کنترل بر امر خصوصی‌سازی با بار عاملی (۰/۸۵)، تشکیلات و ساختار با بار عاملی (۰/۸۱) و خدمات‌رسانی (۰/۷۹) به‌ترتیب دارای بیشترین تأثیر در الزام اجرایی بودند. نتایج این تحقیق با یافته‌های تحقیقات نودهی و همکاران (۱۳۹۵)، صفتی راد (۱۳۹۵)، قره‌خانی و همکاران (۱۳۹۴)، محرم‌زاده و همکاران (۱۳۹۴)، امیری و همکاران (۱۳۹۲)، کشکر و سلیمانی (۱۳۹۱)، الهی و همکاران (۱۳۸۸)، چانگ (۲۰۰۸) و خوشیا (۲۰۰۷) مطابقت دارد (۲۵-۲۰، ۱۷-۱۵).

یکی از مؤلفه‌های مورد بررسی در تحقیق حاضر به‌روز کردن طرح جامع ورزش بود. در این زمینه یافته‌های تحقیق نشان داد که مبحث خصوصی‌سازی در طرح جامع ورزش باید به‌روزرسانی شود. در این خصوص مؤلفه‌های مربوط به انواع ورزش‌ها براساس نظر آزمودنی‌های تحقیق به‌ترتیب اهمیت عبارت بودند از: ورزش پرورشی با میانگین ۳/۶۴ رتبه اول، ورزش همگانی با میانگین ۲/۳۳ رتبه دوم، ورزش قهرمانی با میانگین ۲/۰۶ رتبه سوم و در نهایت ورزش حرفه‌ای با میانگین ۱/۹۷ رتبه چهارم.

نودهی و همکاران (۱۳۹۵) در خصوص توسعه ورزش روستایی و بومی و محلی؛ نیری و همکاران (۱۳۹۰) در مورد توسعه ورزش‌های پایه و تربیتی؛ دلدار (۱۳۹۱) در خصوص توسعه لیگ حرفه‌ای فوتبال کشور، افسای (۱۳۹۱) درباره بررسی موانع توسعه باشگاه‌های لیگ حرفه‌ای فوتبال؛ آصفی و اسدی (۱۳۹۵) در بررسی موانع توسعه ورزش همگانی در دانشگاه‌های دولتی؛ رضوی و همکاران (۱۳۸۳) در خصوص توسعه ورزش قهرمانی؛ قاسم‌زاده میرکلایی (۱۳۹۲) در زمینه توسعه ورزش دوومیدانی در ایران؛ دیلمی (۱۳۹۲) در زمینه توسعه ورزش همگانی استان گلستان و سیف‌پناهی (۱۳۹۰) در خصوص توسعه ورزش استان کردستان بر حضور و مشارکت بخش خصوصی تأکید کردند. در مورد حمایت بخش خصوصی از ابعاد چهارگانه ورزش کشور که در طرح جامع ورزش نیز به آن توجه شده است، یافته‌های تحقیق حاضر با یافته‌های تحقیقات نودهی و همکاران (۱۳۹۵)، آصفی و اسدی (۱۳۹۵)، افسای (۱۳۹۱)، دلدار (۱۳۹۱)، نیری و همکاران (۱۳۹۰) و رضوی و همکاران (۱۳۸۳)، قاسم‌زاده میرکلایی (۱۳۹۲)، دیلمی (۱۳۹۲) و سیف‌پناهی (۱۳۹۰) همخوانی دارد (۳۳-۲۶، ۱۵، ۳).

از جمله مؤلفه‌های دیگر مورد بررسی برای الزام اجرایی قبل از خصوصی‌سازی ورزش در تحقیق حاضر توانمندسازی بخش خصوصی بود. در واقع اگر بخش خصوصی از توانمندی لازم برخوردار باشد و این مسئله قبل از واگذاری ورزش به آن مورد توجه قرار بگیرد، می‌تواند به موفقیت خصوصی‌سازی ورزش کمک کند. گویه‌های مربوط به این مؤلفه از نظر آزمودنی‌های تحقیق به‌ترتیب اولویت عبارت بودند از: اعطای معافیت‌های مالیاتی و گمرکی با میانگین ۳/۷۲ رتبه اول، اعطای تسهیلات بانکی با سود کم با میانگین ۲/۹۴ رتبه دوم، تسهیل روند صدور مجوز با میانگین ۲/۲۶ رتبه سوم و در نهایت تدوین برنامه‌های حمایتی از بخش خصوصی علاقه‌مند به سرمایه‌گذاری در بخش خصوصی با میانگین ۱/۹۴ رتبه چهارم. فراهانی و همکاران (۱۳۹۰) ناکافی بودن تسهیلات بانکی ارائه‌شده برای راه‌اندازی و ساخت اماکن ورزشی بخش خصوصی و عدم هماهنگی واحدهای اجرایی و تعدد آنها برای صدور مجوز فعالیت به بخش خصوصی و همچنین زارع و همکاران (۱۳۹۱) ناکافی بودن تسهیلات اعطایی به بخش خصوصی از طرف



دولت را از جمله مشکلات و چالش‌های موجود برای توسعه خصوصی‌سازی ورزش گزارش کردند. از طرفی قره‌خانی (۱۳۹۰) دادن وام‌های بانکی کم‌بهره به بخش خصوصی، محمدی مغانی (۱۳۹۴) تدوین برنامه‌های حمایتی از بخش خصوصی، دلدار (۱۳۹۱) اعطای معافیت‌های مالیاتی به سرمایه‌گذاران و حامیان مالی در ورزش فوتبال را از جمله راهکارهای توانمندسازی بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری در ورزش عنوان کردند. همچنین، خوشیو و همکاران (۲۰۰۷) عنوان کردند که به‌منظور افزایش میزان حضور حمایت‌کنندگان مالی و سرمایه‌گذاری بیشتر بخش خصوصی در ورزش باید دولت در صدور مجوز برای فعالیت و نیز اعطای معافیت‌های مالیاتی و تشویقی اهتمام بیشتری ورزد. یافته‌های تحقیق حاضر در خصوص اهمیت توانمندسازی بخش خصوصی برای حضور و حمایت از ورزش با نتایج تحقیقات محمدی مغانی (۱۳۹۴)، زارع و همکاران (۱۳۹۱)، دلدار (۱۳۹۱)، فراهانی و همکاران (۱۳۹۰)، قره‌خانی (۱۳۸۹) و خوشیو و همکاران (۲۰۰۷) همسوست (۳۵، ۳۳، ۲۷، ۲۶، ۶، ۴).

یکی از مؤلفه‌های مورد بررسی در تحقیق حاضر نیروی انسانی توانمند بود. در خصوص توانمند بودن نیروی انسانی سه دسته از عوامل موردنظر تحقیق بود که براساس نظر آزمودنی‌های تحقیق به‌ترتیب اولویت عبارت بودند از: عوامل مدیریتی با میانگین  $2/67$  رتبه اول، عوامل رفتاری با میانگین  $2/05$  رتبه دوم و عوامل زمینه‌ای با میانگین  $1/66$  رتبه سوم.

محرم‌زاده و همکاران (۱۳۹۴) نبود افراد و کارشناسان فنی و توانمند در حوزه خصوصی‌سازی ورزش؛ و علیزاده و هنری (۱۳۹۰) ضعف نیروی انسانی در خصوصی‌سازی ورزش را از جمله چالش‌های اجرایی خصوصی‌سازی ورزش در شهرستان‌ها گزارش کردند. عسگرزاده (۱۳۹۰) بر اهمیت توانمندسازی نیروی انسانی به‌منظور توسعه بهتر خصوصی‌سازی ورزش، جوگا و همکاران (۲۰۱۰) بر اهمیت وجود منابع انسانی توانمند برای بهبود فرایند خصوصی‌سازی ورزش و تی سامنی و همکاران (۲۰۱۰) نیز بر توجه به عوامل مدیریتی و اجرایی در فرایند خصوصی‌سازی به‌منظور موفقیت بیشتر این فرایند تأکید کردند. یافته‌های تحقیق حاضر در خصوص اهمیت وجود نیروی انسانی توانمند برای خصوصی‌سازی ورزش با یافته‌های تحقیقات محرم‌زاده و همکاران (۱۳۹۴)، مندعلیزاده و هنری (۱۳۹۰)، عسگرزاده (۱۳۹۰)، تی سامنی و همکاران (۲۰۱۰)، جوگا و همکاران (۲۰۱۰) همخوانی دارد (۳۷، ۳۶، ۳۵، ۲۶، ۱۸).

از جمله مؤلفه‌های دیگر مورد بررسی برای الزام اجرایی قبل از خصوصی‌سازی ورزش در تحقیق حاضر نظارت و کنترل بود. گویه‌های مربوط به این مؤلفه از نظر آزمودنی‌های تحقیق به‌ترتیب اولویت عبارت بودند از: سنجش عملکرد با میانگین  $3/39$  رتبه اول، تعیین معیارها و استانداردها با میانگین  $2/88$  رتبه

دوم، تشخیص انحرافات با میانگین ۲/۰۳ رتبه سوم و در نهایت انجام اقدامات اصلاحی با میانگین ۲/۰۳ رتبه چهارم.

رومو و همکاران (۲۰۱۰) نقش نظارت بر فعالیت‌ها و نحوه انجام وظایف محوله و نیز سنجش عملکرد افراد، نودهی و همکاران (۱۳۹۵) ضرورت وضع قوانین کارآمد و نظارت مؤثر بر فعالیت‌ها، محمدی مغانی (۱۳۹۴) وضع معیارها و استانداردهای لازم قبل از واگذاری ورزش به بخش خصوصی و نظارت بر حسن اجرای آنها و بلتریتی (۲۰۱۶) نظارت کافی و مؤثر بر اجرای فرایند خصوصی‌سازی در کشور چین را مورد تأکید قرار دادند. یافته‌های تحقیق حاضر در خصوص اهمیت توجه به مؤلفه نظارت و کنترل در خصوصی‌سازی ورزش با نتایج تحقیقات بلتریتی (۲۰۱۶)، رومو و همکاران (۲۰۱۰)، نودهی (۱۳۹۵) و محمدی مغانی (۱۳۹۴) همخوانی دارد (۱، ۶، ۱۵، ۳۸).

یکی از مؤلفه‌های مورد بررسی در تحقیق حاضر تشکیلات و ساختار بود. در خصوص مؤلفه تشکیلات و ساختار سه دسته از عوامل موردنظر تحقیق بود که براساس نظر آزمودنی‌های تحقیق به ترتیب اولویت عبارت بودند از: دارا بودن ساختار سازمانی مشخص با میانگین ۲/۸۹ رتبه اول، برخورداری از حسن شهرت و سابقه با میانگین ۲/۱۵ رتبه دوم و برخورداری از ضمانت‌های مالی و اجرایی با میانگین ۱/۸۶ رتبه سوم.

قره‌خانی (۱۳۸۹)، عسگرزاده (۱۳۹۰)، نیری و همکاران (۱۳۹۰) و رضوی (۱۳۸۳) گزارش کردند که باید اصلاح ساختاری در ورزش کشور انجام گیرد تا بتوان به توسعه خصوصی‌سازی در ورزش پرداخت. مرادی چالستری و همکاران (۱۳۹۲) موانع اقتصادی اثرگذار بر جذب سرمایه‌گذاری خارجی در فوتبال را شامل الف) ساختار اقتصادی کشور، ب) ساختار صنعت ورزش کشور و ج) ساختار نهادهای فوتبال دانست. خوشیاو و همکاران (۲۰۰۷) نتیجه گرفتند که به‌منظور توسعه ورزش چین، باید اماکن ورزشی در اختیار بخش خصوصی قرار گرفته و در این راه می‌بایست اصلاحاتی در ساختار ورزش این کشور انجام گیرد. یافته‌های تحقیق حاضر در خصوص اهمیت توجه به مؤلفه تشکیلات و ساختار به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های الزام اجرایی قبل از واگذاری ورزش به بخش خصوصی با یافته‌های تحقیقات مرادی چالستری و همکاران (۱۳۹۲)، نیری و همکاران (۱۳۹۰)، عسگرزاده (۱۳۹۰)، قره‌خانی (۱۳۸۹)، رضوی (۱۳۸۸) و خوشیاو و همکاران (۲۰۰۷) همسوست (۲۵، ۳۵، ۲۶، ۳۹).

از جمله مؤلفه‌های دیگر مورد بررسی برای الزام اجرایی قبل از خصوصی‌سازی ورزش در تحقیق حاضر مؤلفه خدمات‌رسانی مطلوب بود. گویه‌های مربوط به این مؤلفه از نظر آزمودنی‌های تحقیق به ترتیب اولویت عبارت بودند از: مسئولیت‌پذیری کارکنان با میانگین ۳/۷۵ رتبه اول، قابلیت اطمینان از کیفیت خدمات با میانگین ۲/۹۶ رتبه دوم، ضمانت اجرایی خدمات با میانگین ۲/۲۳ رتبه سوم و در نهایت همدلی کارکنان با میانگین ۱/۹۲ رتبه چهارم. در این زمینه، ناصری پلنگرد و همکاران (۱۳۹۵) کیفیت خدمات ارائه‌شده توسط بخش خصوصی به منظور افزایش میزان رضایت مشتریان، صفتی راد (۱۳۹۵) نوع خدمات ارائه‌شده بخش خصوصی و کیفیت آن، محمدی مغانی (۱۳۹۴) اثر مثبت کیفیت خدمات بخش خصوصی بر توسعه ورزش، دلدار (۱۳۹۱) اطمینان داشتن از ارائه خدمات مورد انتظار دولت توسط بخش خصوصی در حوزه ورزش و وظیفه‌دوست و همکاران (۱۳۹۳) تأثیر مسئولیت اجتماعی شرکت بر کیفیت خدمات ادراک‌شده و رضایت مشتریان از بخش خصوصی را مورد تأکید قرار دادند. یافته‌های تحقیق حاضر در خصوص اهمیت توجه به مؤلفه خدمات‌رسانی به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های الزام اجرایی قبل از واگذاری ورزش به بخش خصوصی با یافته‌های تحقیقات ناصری پلنگرد و همکاران (۱۳۹۵)، صفتی راد (۱۳۹۵)، محمدی مغانی (۱۳۹۴)، وظیفه‌دوست و همکاران (۱۳۹۳) و دلدار (۱۳۹۱) همسوست (۴۱، ۴۰، ۲۱، ۱۶، ۶). یافته‌های تحقیق حاضر حاکی از آن است که خصوصی‌سازی ورزش نیاز به الزامات و پیش‌نیازهایی دارد که بدون در نظر گرفتن آنها روند خصوصی‌سازی به‌خوبی اجرایی نخواهد شد و در روند انجام آن مشکلاتی به‌وجود خواهد آمد. براساس یافته‌های پژوهش که نشان داد الزام اجرایی از جمله مهم‌ترین الزامات قبل از اجرای سیاست خصوصی‌سازی است، از این‌رو مسئولان ورزش کشور باید پیش از اقدام به امر خصوصی‌سازی به الزام اجرایی آن توجه کرده و سپس نسبت به واگذاری ورزش به بخش خصوصی اقدام کنند.

## منابع و مأخذ

1. Beltratti A, Bortolotti B, Caccavaio M. Fiat Privatization: "The Non-Tradable Share Reform and Stock Market Fundamentals in China", Bocconi University, 2016.
2. Azazi M, Farrokhi Ostad M, Farrokhi Ostad, M. "The Survey Role of Transference of State-Owned Companies to Increase Their Profitability and Return". Journal of Management researches. 2011; 4(13):49-72. (In Persian)

3. Afsay A. "Examining Administrative Barriers to the Privatization of Professional Soccer League Clubs" [MSc]. Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Islamic Azad University, Mobarakeh Branch, 2012. (In Persian)
4. Mohammadi Moghani, H. "Designing the role of government in the process of privatization of sports in Iran" [MSc]. Department of Sport Management, Urmia University, 2015. (In Persian)
5. Kabolizadeh A. "Popular privatization, efficiency with justice". Tehran: Islamic Consultative parliament Research Center, 2005. (In Persian)
6. Gharakhani, H. "Review of Barriers and Challenges for the Development of Privatization of Iranian Football Clubs" [Phd]. Tarbiat Modares University, 2010. (In Persian)
7. Hughes A. "Management of New Government". Translated by: Alvani S.M, Khalili Shourini S, Memarzadeh G. Tehran, Third Edition, Morvarid Publishing, 2001.
8. Nasseh M. "Evaluation of privatization in sports with the approach of assessing the strengths and weaknesses". European Journal of Experimental Biology. 2013;3(1):631-636.
9. Sobhani a. "Analysis of the factors affecting the attraction of private sector investment in sport from the point of view of physical education experts" [MSc]. University of Shahid Chamran Ahvaz. 2012. (In Persian)
10. Razavi, S.M.H. "Analysis of the policy of privatization in the sport of the country, with emphasis on sports championship" [Phd]. University of Tehran, 2006. (In Persian)
11. Gruskyf S, Fiil-Flynn M. "Will the World Bank Back down? Water Privatisation in a Climate of Global Protest" (Washington, D.C: Public Citizen); Pp: 18-19, 2004.
12. Alidoust Ghahfarokhi, E; Jalali Farahani, M; Goudarzi, M; Naderan, E. "The cultural and social barriers to implement general policies of article 44 in Iran professional sport". Sport management studies. 2213; 5(20):79-96. (In Persian)
13. Noudehi M.A. "Formation of Management Package for the Judo Federation of the Islamic Republic of Iran [Phd]. Mazandaran University (Babolsar), 2017. (In Persian)
14. Padash d. "Prioritization of the factors influencing the privatization of sports clubs using Analytical Hierarchy Process" [Msc]. Faculty of Physical Education and Sport Sciences, University of Isfahan, 2009. (In Persian)
15. Noudehi M.A, Ahmadi M, Dadashi M.S, Nodehi G. "Development of rural development strategy in Golestan province". Quarterly Journal of Strategic Studies, Ministry of Sport and Youth. 2016; 8(33):163-188. (In Persian)
16. Sefati Rad H. "Identification of factors affecting the privatization of services in sports clubs in Rasht" [MSc]. Faculty of Physical Education, Islamic Azad University of Qazvin; 2016. (In Persian)
17. Elahi A, Sajjadi N, Khabiri m, Abrishami N. "Barriers to the Development of Revenues from Sponsorship in Iran Football Industry". Sport Management, 2009; 1(1):189- 202. (In Persian)
18. Mandalizadeh Z, Honari H. "An Investigation of the Factors Affecting Entrepreneurship in Sport: As an Interdisciplinary Area". Interdisciplinary Studies in Humanities. 2011; 2(2):113-136. (In Persian)

19. Ayubi N. "A Comparative Perspective on Privatization Programmes in the Arab World, in Younis T., Privatization: A Review of Policy and Implication in Selected Arab Countries". International Journal of Public Sector Management. 1996; 9:18-25.
20. Gharakhani, H; Seif Panahi, J; Fouladi Heidarloo, S. (2015). "Designing a Barrier Model for the Privatization of Iranian Football Clubs". Quarterly Journal of Strategic Studies in Sports and Youth. 2015;7(28):55-66. (In Persian)
21. Moharamzadeh M, Ghayebzadeh s, Tavakoli Angut s. "Review of the Challenges of the Implementation of principle 88 (Privatization of Sporting Places) in Sporting Communities". Contemporary Research in Sport Management, 2015;5(10):73- 84. (In Persian)
22. Amiri M, Nayyeri S, Saffari M, Delbari ragheb F. "Explaining and Prioritizing the Barriers to Privatization and Participating in the Private Sector in Exercise Development". Journal of Sport Management. 2013; 5(4):83-106. (In Persian)
23. Kashkar S, Soleimani M. "The Role of the Program of Privatization on the Development of Public Sports from the Point of View of Experts". Applied Applications of Management and Life Sciences in Sport; 2012;1(2):99-104. (In Persian)
24. Chang Claude V. "Privatization and Development - Theory, Line and Evidence", Translator (Saffar, Mohammad). Tehran: Etrate no Press, 2008.
25. Wu xiao, R; Hu, Xiao. "Considration of Privatisation Management of public sport facilities". Journal of Hubei sports science. 2007;7(26):10-11.
26. Nayeri S, Amiri M, Safari M. "Iran Experiences of Measures of the Requirements of Selected Countries Concerning the Privatization and Development of Private Participation in the Field of Sports", 6th National Congress of Physical Education and Sports Students of Iran, 2011. (In Persian)
27. Deldar E. "Examining the economic barriers of privatization and private sector participation in the country's professional football league" [MSc]. Allameh Tabataba'i University, 2012. (In Persian)
28. Asefi, A., asadi dastjerdi, H. "An Investigating of Developmental Barriers of Sport for All in State Universities of Tehran City and Presenting Developing Strategies". Journal of Sport Management, 2017; 8(6): 823-844. (In Persian)
29. Razavi, S.M.H. "Privatization and reform of the structure of the championship sport in the country", Journal of Harkat, No. 2009; 27: 31-19. (In Persian)
30. Ghasem Zadeh E, Razavi S.M.H, Amir Nezhad S. "Investigation of the Talent Identification Factors and Talent Education Development on Track & Field's Athletes in Iran". Research in sport management and motor behavior. 2016;5(10):37-46. (In Persian)
31. Deilami, K. "Designing of strategic plan for sport for all development in Golestan province". [MSc]. Islamic Azad university of Sari branch. 2013. (In Persian)
32. Seif Panahi J, Goudarzi M, Hamidi M, Khatibi A. "The Design and Codification of the Development Strategy of Championship Sports in Kurdistan Province". Journal of Sport Management, 2011; 3(8):57-73. (In Persian)
33. Farahani A, Alidoust Ghahfarrokhi E, Derakhshande Ghahferrokhi S.T. "An Investigation

- of Problems in Private Sport Clubs in Shahr-e-kord City". Journal of sport management. 2015;7(1):53-67. (In Persian)
34. Zare, A; Babaeian A; Moradi; G; Hosseini, S. A. "Identifying and ranking the challenges faced by the privatization process of football clubs based on the POSET model". Journal of Sport Management. 2014;6(1):593-575. (In Persian)
35. Askarzadeh M, Heydarnejad S. "Investigating the Factors Affecting Investment Attraction in Sports of Khuzestan Province". Sport Management Studies. 2011; 12:61-74. (In Persian)
36. Juga, J.; Juntunen, J.; Grant, D. B. "Service Quality and its Relation to Satisfaction and Loyalty in Logistics Outsourcing Relationships", Managing Service Quality. 2010; Vol. 20, No. 6, pp. 496-510.
37. Tsameny, M., Onumah, J., Tetteh-kumah, E. "Post-Privatization performance and organization changes: Case study from Ghana". Critical perspectives on Accounting. 2010; no.21, pp: 428-442.
38. Romo V, P, Chinchilla Minguet J.L, Freire M.G. "Sports management Services: The Dimensions of Quality". Journal of Human Sport & Exercise 2010; 7(2): 295-306
39. Moradi Chaleshtari, J., Moradi, M., Noroozian Ghahfarokhi, S., Jafari, A. "The Study of Economic Barriers Influencing Foreign Investment Attraction in I.R. Iran Football Industry". Journal of Sport Management, 2013; 5(2): 129-147. (In Persian)
40. Naseri Polangard S, Sadeghi Boroujerdi B, Yousefi A, Sadeghi Kalani A. "The impact of the quality of services provided on the loyalty of gymnastic club customers based on the SERVQUAL model (with the role of mediator of customer satisfaction)". National Conference on the Development of Sport Sciences in the Field of Health, Prevention and the championship, 2016. (In Persian)
41. Vazifeh Doost H, Mojoudi A, Jalalian S. "Investigating the Impact of Organizational Responsibility on Company Image, Customer Satisfaction and Loyalty in the Banking Industry (Case Study: National Bank of Tehran)", Conference on Management, Transformation and Innovation in Management Empowerment, Shiraz, 2014. (In Persian)